

32814

Wijz Elektriciteits- en Gaswet ivm implementatie 3^e Energierichtlijn EU
Plenaire behandeling, eerste termijn SP

Vz,

Als u mij in de loop van het debat mist komt dat omdat ik vertrokken ben naar de presentatie van het eindrapport van de tijdelijke commissie spoor. Daar kan ik als lid niet ontbreken, hoe belangrijk ik dit debat ook vindt. Ik moet de minister daarom tot de stemmingen in spanning laten of we het wetsvoorstel zullen steunen.

In tegenstelling tot de SP-fractie heeft dit kabinet een principiële hekel aan koppelen op Europese regels.

Tenminste, volgens het regeerakkoord.

Maar als het zo uitkomt duiken er opeens wel koppelen op.

Zie bijvoorbeeld de nieuwe regels voor particuliere netten in dit wetsvoorstel.

Voor de recreatienetten is de minister inmiddels na brede kritiek vanuit de Kamer teruggekomen op zijn aanvankelijke voorstel.

Voor de grotere netten, zoals dat van Tata Steel, heeft hij zijn voorstel eergisteren afgezwakt.

Dank daarvoor.

De SP-fractie heeft bij de schriftelijke inbreng gevraagd: welke problemen zijn er eigenlijk in verband met die particuliere netten?

Het antwoord was, ik citeer: “In de praktijk krijgt de NMa niet vaak te maken met problemen op particuliere netten. Voor zover dit het geval is, gaat het daarbij meestal over de vrijheid van afnemers om hun eigen leverancier te kiezen.”

Einde citaat.

Hieruit blijkt dat het fenomeen van de directe lijn in de praktijk geen probleem is.

De SP-fractie steunt daarom het amendement Leegte-vd Werf.

Maar aansluitend nog een vraag: kan de minister mij nog eens uitleggen hoe wij de selectieve banvloek van dit kabinet op koppelen bij Europese regels moeten duiden?

Wat zijn de criteria om tóch extra eisen te stellen bovenop een Europese richtlijn?

Ik neem toch aan dat de afweging objectiever gemaakt wordt dan op basis van de mening van de minister?

(voorhang AMvB's)

Wij hebben bij de inbreng gevraagd waarom er geen voorhangbepaling in de wet is opgenomen voor de lagere regelgeving die er onderdeel van vormt.

Volgens de minister is dat niet nodig, betreft het louter techniek en bepalingen die direct voortvloeien uit de EU-richtlijn.

Met de gegeven toelichting lijkt ons een voorhang niet nodig.

Zijn de betreffende AMvB's overigens al in concept gereed?

En is de minister met ons van mening dat het bij wetgeving logisch zou zijn om nieuwe AMvB's en Ministeriële Regelingen in concept aan de Kamer toe te sturen voor de plenaire behandeling, zodat er in ieder geval meer zicht is op de samenhang van het totale instrumentarium?

Zo ja, gaat hij dat voortaan spontaan ook doen?

(ontvlechting)

Ik kom op de verplichte eigendomsscheiding tussen netwerk en productie/leveringsbedrijf die in Nederland drie jaar geleden is doorgevoerd en die geleid heeft tot de uitverkoop van NUON en Essent.

Bij de behandeling van het wetsvoorstel werd destijds steeds aangevoerd: we moeten van de EU.

Zoals de SP destijds al stelde: dat is niet waar.

Het is een teken aan de wand dat een aantal van de grootste EU-lidstaten Duitsland, Frankrijk, Groot Brittannië niet kiezen voor het OU-model (totale eigendomsontvlechting).

Zijn de prijzen van gas en elektriciteit in die landen ten gevolge van de keuze voor een meer geïntegreerd organisatie-model hoger of lager dan in NL?

Je zou verwachten dat deze vraag, als totale ontvlechting écht zo voordelig is, gretig beantwoord wordt door de regering.

Helaas, en dat vind ik tamelijk onthutsend, wordt onze vraag helemaal niet beantwoord.

Althans niet kwantitatief.

Houdt de Europese Unie écht geen statistieken bij over de feitelijke ontwikkeling van net- en energietarieven voor groot- en kleinverbruikers in de

lidstaten, zodat we kunnen controleren wat de effecten zijn van de drie eigendomsmodellen die de 3e Richtlijn toestaat?

Zo ja: vindt de minister van ELI net als de SP dat de EU dat soort informatie moet gaan verzamelen en op een gebruiksvriendelijke manier beschikbaar moet stellen?

Dan een vraag over de eigendomsverhoudingen bij de interconnectoren, aanlandings- en opslagfaciliteiten.

Het wetsvoorstel stelt hier geen eisen aan.

Kan er door de NMa wel worden ingegrepen als één private partij een hoog aandeel verwerft in dergelijke voorzieningen? Of vertrouwt de minister volledig op de werking van het prijsmechanisme, de onderhandelde toegang, om misbruik van monopolie te voorkomen?

(netcapaciteit)

De SP-fractie heeft bij zijn schriftelijke inbreng gevraagd naar de ontwikkeling van de reservecapaciteit in de elektriciteit- en gasnetwerken. De minister ziet geen probleem, heeft ook geen beeld van de reservecapaciteit en vertrouwt erop dat de NMa bij de toetsing van de kwaliteit- en capaciteitsdocumenten (KCD) van de netbeheerders erop let dat er voldoende bijgebouwd wordt.

Je vraagt je dan toch af hoe er dan congestie –files op het net- kunnen ontstaan.

De ontwikkeling van de productiecapaciteit in NL wordt sinds de liberalisering van de energiemarkt door bedrijven niet meer afgestemd.

Het kan voorkomen dat er opeens een tsunami aan nieuwe productiecapaciteit bijkomt, zoals een paar jaar terug in het Westland.

De SP-fractie zou graag zien dat de ontwikkeling van reservecapaciteit in het net op regionaal en landelijk niveau beter inzichtelijk gemaakt wordt, zodat we ook kunnen controleren of de filevorming écht wordt aangepakt.

Of dat de NMa te veel focust op lagere tarieven, met het risico dat we straks weer spertijden moeten invoeren.

(bescherming consumenten)

En dan tenslotte de slimme meters.

Ik hoorde vanmorgen voor dag en dauw al een reportage op Radio-1 die suggereerde dat de slimme meter nu op grote schaal uitgerold gaat worden.

Heb ik iets gemist?

De SP-fractie was en is nog steeds voorstander van een grootschalige uitrol, op het moment dat overtuigend is aangetoond dat de slimme meter slim is voor de consument, niet alleen voor de energiebedrijven.

Drie jaar geleden, bij de behandeling van het wetsvoorstel over de slimme meter, waren de verhalen over energiebesparing met behulp van de meters niet meer dan een mooie toekomstdroom.

De werkelijkheid was toen dat de meters handig zijn voor de energiebedrijven om op afstand te kunnen meten, aan- en afsluiten.

Om die reden heeft een kamermeerderheid geconcludeerd: wij willen de beloofde voordelen eerst aangetoond zien, voor deze meters bij de consument door de strot geduwd worden.

Inmiddels zijn we bijna drie jaar verder en krijgen we in september de evaluatie van de proefperiode.

Kan de minister bevestigen dat deze evaluatie in ieder geval ook kwantitatief onderbouwd in moet gaan op de aangetoonde baten bij de proefgebieden in de vorm van energiebesparing, extra mogelijkheden voor het optimaal benutten van eigen duurzame energieproductie e.d.?

Kan de minister ook aangeven of de evaluatie in zal gaan op de ervaringen met experimenten om bij betalingsachterstand de doorlaatwaarde te beperken als alternatief voor volledige afsluiting?

Voorzitter, ik rond af.

Europese Richtlijnen moet je invoeren.

Maar een kop op die richtlijn, daar gaan we zelf over.

De Nederlandse wet heeft sinds drie jaar een dikke neoliberale kop op de Europese eis inzake scheiding van netwerk, productie en levering.

Ik vraag me af hoe dat te rijmen is met het regeerakkoord waar ook de handtekening van deze minister onder prijkt.